

**ZAKON
O DRŽAVNIH POMOČEH PODJETJEM V TEŽAVAH
(ZDPPT)**

I. SPLOŠNE DOLOČBE

**1. člen
(vsebina zakona)**

Ta zakon določa namen, vrste državnih pomoči, merila, postopke ter način zagotavljanja sredstev iz proračuna Republike Slovenije za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah, ki imajo sedež v Republiki Sloveniji.

**2. člen
(cilji zakona)**

Cilj državnih pomoči po tem zakonu je povrniti podjetju v težavah, ki ima pomembno, sistemsko vlogo v regiji ali sektorju ter ima ohranjene vitalne funkcije in zagotovljen trg, dolgoročno sposobnost preživetja na trgu.

Državne pomoči podjetjem v težavah se dodeljujejo izjemoma, v skladu z načeli racionalnosti, preglednosti in nujnosti za zagotavljanje gospodarske in socialne kohezije.

**3. člen
(namen)**

Državna pomoč se po tem zakonu lahko dodeli podjetju za naslednje namene:

- kot likvidnostna pomoč v času priprave programa prestrukturiranja (v nadaljevanju: pomoč za reševanje),
- kot pomoč za izvajanje programa prestrukturiranja za obnovo dolgoročne sposobnosti preživetja družbe (v nadaljevanju: pomoč za prestrukturiranje), ki je lahko samostojna ali sledi kot nadaljevalni ukrep pomoči za reševanje;
- kot likvidnostna pomoč, namenjena podpori prestrukturiranja družbe (v nadaljnjem besedilu: začasna podpora prestrukturiranju).

Državna pomoč ni namenjena za financiranje novih investicij, ki niso bistvenega pomena za obnovo dolgoročne sposobnosti za preživetje podjetja.

**4. člen
(pomen izrazov)**

Izrazi, uporabljeni v tem zakonu, imajo naslednji pomen:

1) »Podjetje« je vsaka pravna oseba, organizirana v obliki:

- gospodarskih družb iz tretjega odstavka 3. člena Zakona o gospodarskih družbah ali

- zadrug iz 1. člena Zakona o zadrukah,
ki se ukvarja z gospodarsko dejavnostjo.
- 2) »Srednje veliko podjetje« je podjetje, ki ima manj kot 250 zaposlenih in katerega letni prihodek ne presega 50 milijonov eurov ali letna vrednost aktive ne presega 43 milijonov eurov,
- 3) »Malo podjetje« je podjetje, ki ima manj kot 50 zaposlenih in katerega letni prihodek ne presega 10 milijonov eurov ali letna vrednost aktive ne presega 10 milijonov eurov,
- 4) »Mikro podjetje« je podjetje, ki ima manj kot 10 zaposlenih in katerega letni prihodek ne presega 2 milijonov eurov ali letna vrednost aktive ne presega 2 milijonov eurov.
- 5) Ne glede na določbe 2, 3 in 4 točke tega člena se podjetje, v katerem ima država neposredno ali posredno 25 ali več odstotni delež kapitala ali glasovalnih pravic, šteje za veliko.
- 6) Podjetje s pomembno sistemsko vlogo v regiji ali sektorju je podjetje, katerega stečaj in prenehanje bi posledično povzročilo eno ali več navedenih okoliščin:
 - resne socialne težave ob povečani stopnji brezposelnosti,
 - nastanek velikih tržnih pomanjkljivosti,
 - tveganje prekinitve zagotavljanja pomembnega proizvoda oziroma storitve ali
 - izgubo pomembnega tehničnega in strokovnega znanja.
- 7) »pristojno ministrstvo« je ministrstvo, ki je pristojno za dejavnost, ki jo opravlja podjetje.

5. člen **(podjetje v težavah)**

Podjetje je v težavah, kadar ni zmožno z lastnimi sredstvi ali sredstvi, ki jih lahko pridobi od svojih družbenikov, delničarjev, članov ali upnikov, ustaviti negativnih gibanj poslovanja in bi brez posredovanja države kratko- ali srednje ročno ogrozilo svoj obstoj.

Šteje se, da je podjetje v težavah, kadar gre za eno od naslednjih okoliščin:

- tekoča izguba kapitalske družbe skupaj s prenesenimi izgubami preteklih let doseže polovico vpoklicanega kapitala, a te izgube ni mogoče pokriti v breme prenesenega dobička, rezerv ali presežkov iz prevrednotenja;
- tekoča izguba osebne družbe skupaj s prenesenimi izgubami preteklih let doseže polovico kapitala iz računovodskih izkazov, a te izgube ni mogoče pokriti v breme prenesenega dobička, rezerv ali presežkov iz prevrednotenja;
- tekoča izguba zadruge skupaj s prenesenimi izgubami preteklih let doseže polovico vseh vpisanih članskih deležev, a te izgube ni mogoče pokriti v breme prenesenega dobička, rezerv ali presežkov iz prevrednotenja;
- če je podjetje že postalo plačilno nesposobno ali izpolnjuje pogoje za uvedbo postopkov v zvezi z insolventnostjo na podlagi zakona, ki ureja finančno poslovanje, postopke zaradi insolventnosti in prisilno prenehanje.

Ne glede na prejšnji odstavek se za veliko podjetje šteje, da je v težavah tudi, če sta v zadnjih dveh letih skupaj izpolnjena naslednja pogoja:

- a) razmerje knjigovodskih vrednosti med dolgom in kapitalom je večje od 7,5 ter
- b) razmerje med izidom pred obrestmi, davki in amortizacijo ter finančnimi odhodki za obresti je nižje od 1.

6. člen **(program prestrukturiranja)**

Program prestrukturiranja podjetja mora vsebovati:

- analizo vzrokov za nastale težave z oceno gospodarskih in socialnih posledic v primeru stečaja podjetja,
- predstavitev ciljev podjetja in strategije za doseg ciljev po posameznih področjih,
- načrt prestrukturiranja po poslovnih funkcijah (tržno, tehnološko, finančno, kadrovsko, ekološko,...),
- projekcije poslovanja za petletno obdobje (variantno:, realna, pesimistična, alternativni scenarij v primeru nedodelitve državne pomoči),
- projekcijo denarnih tokov in
- časovni razpored aktivnosti.

Natančnejšo vsebino programa prestrukturiranja in listine, s katerimi se dokazujejo posamezne trditve, določi vlada.

7. člen **(sprememba programa prestrukturiranja)**

Program prestrukturiranja se lahko med izvajanjem spremeni samo na podlagi odobritve pristojnega ministrstva, v primeru velikih družb pa samo na podlagi odobritve Evropske komisije.

Sprememba programa prestrukturiranja ne sme vključevati zahteve po dodatni državni pomoči.

8. člen **(pogoji za dodelitev)**

Podjetja, ki želijo pridobiti sredstva za namene določene v 3. členu tega zakona, morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

- da je podjetje v težavah v skladu z opredelitvijo v 5. členu tega zakona;
- da ima sistemsko pomembno vlogo v regiji ali sektorju
- da zoper družbo ni uveden stečajni postopek oziroma likvidacija.

Do državnih pomoči niso upravičene novo nastala podjetja in podjetja, ki so nastala z likvidacijo prejšnjega podjetja ali s prevzemom sredstev tega podjetja, podjetja iz sektorjev jeklarstva in premogovništva ter podjetja, za katera veljajo posebna pravila za finančne institucije.

Novo nastala podjetja so za namene tega zakona podjetja, ki poslujejo nepretrgoma manj kot tri leta.

Poleg tega državnih pomoči niso upravičena zaprositi povezana podjetja, razen če je mogoče dokazati, da so vzroki težav v podjetju samem in da težave niso rezultat samovoljnega prerazporejanja stroškov med njimi ter da povezano podjetje kot celota ni sposobno odpraviti težav.

9. člen (oblike državnih pomoči)

Oblike državnih pomoči po tem zakonu so:

- krediti,
- subvencije,
- poročstva,
- kapitalske naložbe.

Natančnejše pogoje in postopke za dodelitev subvencij, kreditov in kapitalskih naložb ter izdaje poročstev po tem zakonu določi vlada.

10. člen (omejitve pri dodeljevanju)

Višina državne pomoči po tem zakonu posamezni družbi v težavah je omejena na najnižjo potrebno vsoto.

Ponovna državna pomoč po tem zakonu je možna po obdobju desetih let od zaključenega prestrukturiranja.

Izjemoma se državna pomoč lahko ponovno podeli pred potekom desetih let v naslednjih primerih:

- 1) če dodelitev pomoči za prestrukturiranje sledi dodelitvi pomoči za reševanje kot del enotnega ukrepa za prestrukturiranje;
- 2) če je bila v skladu s tem zakonom dodeljena pomoč za reševanje in tej pomoči ni sledila pomoč za prestrukturiranje ali
- 3) v izjemnih in nepredvidljivih okoliščinah, za katere podjetje ni odgovorno.

11. člen (ukrepi v zvezi z ravnanjem)

Državno pomoč lahko podjetje uporabi samo za financiranje obnove dolgoročne sposobnosti preživetja. Pri tem je prepovedana zloraba za podaljševanje resnih in vztrajnih izkrivljanj strukture trga ali za zaščito upravičenca pred zdravo konkurenco.

Podjetje se morajo v obdobju prestrukturiranja odpovedati nakupu delnic v drugih podjetjih, razen kadar je to nujno potrebno za zagotovitev dolgoročne sposobnosti preživetja upravičenca.

Podjetjem pri trženju svojih proizvodov in storitev ni dovoljeno razglašati državne pomoči kot konkurenčno prednost.

II. POMOČ ZA REŠEVANJE

12. člen (reševanje podjetja)

Pomoč za reševanje je:

- začasna in povratna pomoč;
- pomoč, katere osnovni cilj je, da ostane podjetje v težavah pri življenju v obdobju, ki je potrebno za izdelavo programa prestrukturiranja;
- namenjena za odpravljanje likvidnostne krize in plačilne nesposobnosti;
- pomoč, ki se dodeljuje za obdobje, ki ni daljše od šest mesecev;
- pomoč, ki se dodeljuje tudi za nujne ukrepe strukturne narave, ki zahtevajo takojšnje ukrepanje;
- pomoč, ki ne more biti dodeljena za finančno prestrukturiranje.

Kot pomoč za reševanje se dodeljujejo:

- kratkoročni krediti
ali
- poročstva za kratkoročne kredite.

13. člen (kratkoročni kredit)

Kratkoročni kredit se lahko odobri pod naslednjimi pogoji:

- odobri se za čas, ki je potreben za izdelavo predloga programa prestrukturiranja, vendar ne za več kot šest mesecev;
- kredit mora biti povrnjen najkasneje v šest mesecih po izplačilu prvega obroka podjetju;
- kredit je omejen na znesek, ki še omogoča tekoče poslovanje podjetja;
- obrestna mera ne sme biti nižja od referenčne obrestne mere za izračun državnih pomoči, ki predstavlja vsoto izhodiščne obrestne mere, določene s strani Evropske komisije, povečane v skladu z diskontno stopnjo po pravilih za dodeljevanje državnih pomoči.

Ne glede na prvo alinejo prvega odstavka tega člena mora podjetje pripraviti osnutek programa prestrukturiranja in projekcije poslovanja za triletno obdobje.

Če je program prestrukturiranja predložen pristojnemu ministrstvu oziroma pri velikih podjetjih Evropski komisiji v šestih mesecih po izplačilu prvega obroka kratkoročnega kredita podjetju, se rok vračila kredita podaljša do sprejetja odločitve Vlade Republike Slovenije oziroma Evropske komisije o dodelitvi državne pomoči za prestrukturiranje. Pri tem se obrestna mera iz četrte alineje 1. odstavka tega člena po preteku šestih mesecev od izplačila prvega obroka poveča za 50 bazičnih točk.

14. člen
(porošstvo za kratkoročni kredit)

Podjetju se lahko dodeli porošstvo za kratkoročni kredit, najet kot pomoč v času priprave programa prestrukturiranja, če najeti kredit izpolnjuje pogoje iz prejšnjega člena.

III. POMOČ ZA PRESTRUKTURIRANJE

15. člen
(prestrukturiranje podjetja)

Za prestrukturiranje družbe se lahko uporabi katere koli oblike pomoči iz 8. člena tega zakona.

Osnova za dodelitev pomoči je program prestrukturiranja, ki ga obravnava in potrdi nadzorni svet družbe, oziroma drug pristojen organ družbe.

V okviru finančne konstrukcije programa prestrukturiranja morajo podjetja zagotoviti ustrezno višino lastnih sredstev, in sicer:

- v primeru majhnih podjetij vsaj 25%
- v primeru srednje velikih podjetij vsaj 40%
- v primeru velikih družb določi delež lastnih sredstev Evropska komisija v skladu s postopkom individualne priglavitve iz 2. odstavka 26. člena.

16. člen
(kredit)

Kredit se lahko črpa le v obdobju izvajanja programa prestrukturiranja pod pogojem, da moratorij na odplačilo znaša največ tri leta.

17. člen
(subvencije)

Subvencije se dodeljujejo v izjemnih primerih za izvajanje nujnih ukrepov poslovnega prestrukturiranja, predvsem:

- za ohranitev delovnih mest,
- za izobraževanje in usposabljanje,
- za tehnološko in ekološko prestrukturiranje.

18. člen
(porošstvo za kredit)

Poroštva Republike Slovenije po tem zakonu se dajejo za celoten znesek kredita.

Obrestne mere in stroški kreditov, za katere se daje poroštvo, morajo biti primerljive obrestnim meram in stroškom kreditov, s katerimi se zadolžujejo komitenti najvišjega bonitetnega razreda banke, upoštevajoč ročnost kredita.

19. člen (kapitalska naložba)

Kapitalske naložbe se izvedejo v obliki denarnega ali stvarnega vložka v podjetje.

20. člen (porazdelitev bremen)

Ob dodelitvi državne pomoči za prestrukturiranje v obliki kapitalskih naložb mora biti zagotovljeno načelo ustrezne porazdelitve bremen.

Ustrezna porazdelitev bremena pomeni, da morajo obstoječi delničarji in po potrebi tudi podrejeni upniki v celoti prevzeti izgube podjetja.

Dodelitev državne pomoči je mogoča šele potem, ko se izgube v celoti upoštevajo ter pripišejo obstoječim delničarjem in imetnikom podrejenih dolžniških instrumentov.

21. člen (izravnalni ukrepi)

Ob dodelitvi državne pomoči za prestrukturiranje, mora podjetje sprejeti ukrepe za omejevanje izkrivljanja konkurence, s katerimi se zmanjšujejo škodljivi učinki dodeljene državne pomoči na pogoje poslovanja in preprečujejo motnje konkurence na trgu.

Izravnalni ukrepi, opredeljeni s programom prestrukturiranja, morajo biti vrednostno v sorazmerju z ekvivalentom dodeljene državne pomoči za prestrukturiranje in tržnim položajem podjetja, vendar ne smejo ogroziti obetov za obnovo sposobnosti preživetja.

IV. ZAČASNA PODPORA PRESTRUKTURIRANJU

22. člen (začasna podpora prestrukturiranju podjetja)

Začasna podpora za prestrukturiranje je likvidnostna pomoč, namenjena podpori prestrukturiranja podjetja, ki se izvaja pretežno iz lastnih virov slednjega, da se zagotovijo pogoji, ki ji omogočajo obnovo dolgoročne sposobnosti preživetja.

Podlaga za dodelitev državne pomoči iz prejšnjega odstavka je poenostavljen program prestrukturiranja, ki vsebuje zlasti analizo vzrokov za nastale težave z oceno gospodarskih in socialnih posledic v primeru stečaja družbe ter ukrepe za obnovo dolgoročne sposobnosti njenega preživetja.

Začasna podpora za prestrukturiranje se dodeljuje majhnim in srednje velikim podjetjem kot:

- kredit ali
- poroštvo za kredit

za največ 18 mesecev.

V primeru uporabe začasne podpore prestrukturiranju se kot izjema od pete točke 4. člena za podjetje iz prejšnjega odstavka se šteje tudi majhno in srednje veliko podjetje, v katerem ima država neposredno ali posredno 25- ali več odstotni delež kapitala ali glasovalnih pravic.

Natančnejšo vsebino poenostavljenega programa prestrukturiranja iz drugega odstavka tega člena določi vlada.

23. člen **(pogoji pridobitve začasne podpore prestrukturiranju)**

Kredit iz tretjega odstavka prejšnjega člena mora biti odplačan najpozneje v osemnajstih mesecih po izplačilu prvega obroka družbi.

Višina kredita je omejena na znesek, ki omogoča tekoče poslovanje družbe nadaljnjih 18 mesecev.

Obrestna mera ne sme biti nižja od referenčne obrestne mere za izračun državnih pomoči, ki je vsota izhodiščne obrestne mere, določene s strani Evropske komisije in povečane v skladu z diskontno stopnjo po pravilih za dodeljevanje državnih pomoči.

Če se družbi dodeli poroštvo za kredit, najet kot pomoč za začasno podporo prestrukturiranju, mora izpolnjevati pogoje iz prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena.

V. PRAVNE POSLEDICE V PRIMERU INSOLVENČNIH POSTOPKOV

24. člen **(pravne posledice v stečajnem postopku in postopku prisilne poravnave)**

V stečajnem postopku in postopku prisilne poravnave so, poleg prednostnih terjatev, določenih v zakonu, ki ureja finančno poslovanje, postopke zaradi insolventnosti ter postopke prisilnega prenehanja, prednostne terjatve tudi nezavarovane terjatve iz naslova kreditov in poroštev za kredite iz 12., 13., 15., 17. in 19. člena tega zakona.

VI. POSTOPEK ZA DODELJEVANJE DRŽAVNIH POMOČI PODJETJEM

25. člen **(oddaja vloge)**

Podjetje, ki meni, da izpolnjuje pogoje za dodelitev pomoči po tem zakonu, pošlje na pristojno ministrstvo vlogo z obrazložitvijo, ki mora vsebovati najmanj naslednje podatke oziroma dokumentacijo:

- splošne podatke o podjetju;
- izjavo, da podjetje ni v stečajnem postopku;

- dogovor z večino bank upnic o sodelovanju pri prestrukturiranju in mnenje koordinatorja o dolgoročni sposobnosti preživetja podjetja;
- izjavo solidarnih dolžnikov – pristopiti morajo vse odvisne in obvladujoče družbe podjetja kreditorejmalca, v kolikor obstajajo;
- osnutek, poenostavljen program prestrukturiranja oziroma potrjen program prestrukturiranja in
- navedbo, ali je podjetje v preteklosti že prejelo pomoč podjetjem v težavah.

Pristojno ministrstvo imenuje strokovno medresorsko komisijo, ki vlogo pregleda in pripravi mnenje o izpolnjevanju pogojev za dodelitev pomoči in predlog za dodelitev vrste in višine državne pomoči

Pristojno ministrstvo vključi kot člana komisije tudi predstavnika ministrstva, pristojnega za finance.

Pristojno ministrstvo lahko pridobi strokovno mnenje neodvisnega zunanjega strokovnjaka o sprejemljivosti programa prestrukturiranja glede na dolgoročno sposobnost preživetja podjetja.

26. člen (dodelitev državne pomoči)

O dodelitvi sredstev državnih pomoči odloča Vlada Republike Slovenije na predlog pristojnega ministrstva na podlagi veljavne sheme, ki je priglašena pri evropski komisiji.

Državno pomoč velikemu podjetju ali državno pomoč, ki presega 10 milijonov evrov lahko Vlada Republike Slovenije odobri šele po posamični priglasitvi Evropski komisiji, ko sprejme sklep o skladnosti pomoči s pravili notranjega trga Evropske unije.

27. člen (podpis pogodbe)

Pogodbe za dodelitev državnih pomoči sklepa pristojni minister.

VII.NADZOR

28. člen (nadzor izvajanjem programa prestrukturiranja)

Pristojno ministrstvo je na podlagi sklenjene pogodbe dolžno stalno preverjati izvajanje programa prestrukturiranja.

Način preverjanja izvajanja in nadzora nad izvajanjem programa prestrukturiranja določi vlada.

29. člen (evidence)

Pristojna ministrstva so dolžna voditi evidence državnih pomoči za spremljanje in uresničevanje tega zakona.

Vrsto in način vodenja evidenc iz prejšnjega odstavka določi vlada.

VIII. VIRI POMOČI PODJETJEM V TEŽAVAH

30. člen (sredstva)

Sredstva za pomoč podjetjem se za namene tega zakona zagotavljajo v proračunu Republike Slovenije v okviru finančnih načrtov pristojnih ministrstev.

Za namene tega zakona se v celoti uporabijo sredstva, ki se pridobijo na podlagi zakona o uporabi sredstev pridobljenih iz naslova kupnine na podlagi zakona o lastninskem preoblikovanju podjetij (Uradni list RS, št. 45/95, 34/96, 60/99 – ZSRR, 22/2000 – ZJS, 67/2001 in 47/2002) in so v skladu s šesto alinejo prvega odstavka 7. člena navedenega zakona namenjena sanaciji podjetij.

IX. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

31. člen

Z dnem, ko začne veljati ta zakon, prenehata veljati:

- Zakon o pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah (Uradni list Republike Slovenije, št. 44/07 – uradno prečiščeno besedilo, 51/11, 39/13 in 56/13) in
- Uredba o merilih, vsebini programa prestrukturiranja, pogojih za pridobitev poroštev, nadzoru in vodenju evidenc o dodeljenih državnih pomočeh gospodarskim družbam v težavah (Uradni list Republike Slovenije, št. 13/06).

32. člen

Vlada mora v treh mesecih po uveljavitvi tega zakona izdati uredbo iz drugega odstavka 6. člena, drugega odstavka 9. člena, petega odstavka 22. člena, 28. člena in drugega odstavka 29. člena tega zakona.

33. člen

Vsi postopki, ki so se začeli pred uveljavitvijo tega zakona, se zaključijo po določbah tega zakona.

34. člen

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.